

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : İstanbul Barosu Başkanlığı

Vekili : Av. Atilla Özen

Asmalı Mescit Mah. Orhan Adli Apaydın Sok. No:2
(İstanbul Barosu) Beyoğlu / İSTANBUL

Davalı : Adalet Bakanlığı / ANKARA

Vekili : Av.

Adalet Bakanlığı Ek Bina B Blok K:15
Çankaya / ANKARA

İstemin Özeti : 20/12/2017 tarihinde Adalet Bakanlığı internet sitesinde yayımlanan "Türkiye Arabulucular Etik Kuralları"nın iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu düzenlemenin hukuka uygun olduğu iddiasıyla davanın ve yürütmenin durdurulması talebinin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi :

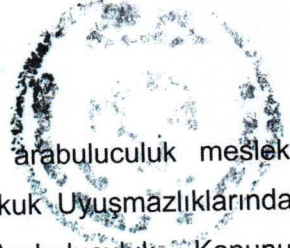
Düşüncesi : İptali istenen Türkiye Arabulucular Etik Kuralları düzenlemesinin 8. maddesinin 3. 4. ve 5. fıkralarının yürütülmesinin durdurulması; diğer kısımlara ilişkin yürütmenin durdurulması isteminin ise reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince; davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın geldiği görülmele yeniden incelendi, gereği görüldü :

Dava, 20/12/2017 tarihinde Adalet Bakanlığı internet sitesinde yayımlanan "Türkiye Arabulucular Etik Kuralları"nın iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarece sunulan cevap dilekçesiyle; usul yönünden iptal davasında, genel dava ehliyeti yanında, iptal davasına özgü "menfaat ihlali" şartı arandığı, idari işlemlerden menfaatleri ihlal edilenlerin iptal davası açabileceği, davacı baronun herhangi bir menfaat ihlalinin olmadığı bu nedenle öncelikle davanın ehliyet yönünden reddinin gerektiği; esas yönünden ise 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun "Daire Başkanlığının Görevleri" başlıklı 30. maddesinde arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamanın yer aldığı, aynı Kanunun "Kurulun Görevleri" başlıklı 32.

maddesinde ise arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemenin Kurulun görevi olduğu, gerek 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nda gerekse Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliğinde hem Arabuluculuk Kurumu hem de arabulucularla ilgili temel ilke, hak ve yükümlülüklerle ilişkin genel düzenlemeler yer almakta ise de; arabulucular etik kurallarının belirlenmesinin, önemli bir ihtiyacın karşılanması anlamında bir zorunluluk olduğu gibi, aynı zamanda arabuluculuk mevzuatının Arabuluculuk Daire Başkanlığına ve Arabuluculuk Kuruluna yüklediği bir görevin de ifası olduğu, iptali istenen düzenlemede yer alan ilkeler incelendiğinde, hükümlerin Kanunun tekrarından ibaret olduğu, davaya konu olan bu düzenlemelerin, karşılaştırmalı hukuktaki etik ve uygulama kuralları dikkate alınarak ülkemizin arabuluculuk sistemi ile sosyal ve kültürel değerlerine uyumlu olacak biçimde kaleme alındığı, belirlenen etik kuralların 6325 sayılı Kanuna ve Yönetmeliğe aykırı olmadığı savunulmuştur.

Baroların; düzenlemenin amacı ve dayanakları da dikkate alınarak hukuk uyuşmazlıklarının alternatif çözüm yollarından olan arabuluculuk müessesesinin usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin mevzuat doğrultusunda düzenlenen meslek etik kurallarına karşı dava açmakta ehliyetli olduğuna oybirliğiyle karar verilerek davacının yürütmenin durdurulması isteminin esasının incelenmesine geçilmiştir.

Dava dilekçesi incelendiğinde; davacı baro tarafından Arabuluculuk Kurulunun bu tür bir düzenleme yapma yetkisinin bulunmadığından bahisle tümüne yönelik iptal isteminin yanında, Arabuluculuk Etik Kuralları içerisinde "Giriş" kısmında yer alan **"Arabuluculuk Kurulu, Etik Kurallarının ihlali ve bu durumun öğrenilmesi halinde Kanunun 21. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında ilgili arabulucunun sicilden silinmesi de dahil olmak üzere arabuluculuk mevzuatında öngörülen diğer yaptırımları uygulayabilir"** kısmı ile "Menfaat ilişkisi veya Çatışması" kenar başlıklı 4. maddesinin 6. fıkrasında geçen **"Ancak, taraflar açık ve yazılı onayları ile birlikte talep ederlerse, açılan tahkim yargılamasında hakemlik yapabilir."** kısmının ve "Unvan Kullanımı, Reklam ve Tanıtım" kenar başlıklı 8. maddesinin **"(3) Arabulucu, reklam ve tanıtım yaparken dürüstlük kuralına uygun bir tutum ve davranış sergilemelidir. Arabulucunun, kendi nitelikleri, tecrübesi, hizmetleri ve ücreti konusunda vereceği bilgiler doğru olmalıdır. (4) Arabulucu, tabela ve basılı kâğıtlarında veya elektronik ortamdaki reklam ve tanıtıma yönelik iletişimlerinde, arabuluculuk sürecinin sonucu ve başarısı hakkında kısmen de olsa söz vermemelidir. (5) Arabulucu, hiçbir şekilde etik kurallarla çelişecek nitelikte reklam yapamaz."** bentlerinin ayrıca hukuka aykırı olduğu iddia edilerek iptali istemi ile davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

22/06/2012 tarih ve 28331 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren **6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun "Daire Başkanlığının Görevleri" başlıklı 30. maddesinde;**

" (1) Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) **Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak.**

b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek.

c) Kurulun çalışması ile ilgili her türlü karar ve işlemi yürütmek ve görevleri ile ilgili bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak.

ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları düzenlemek veya desteklemek.

d) Ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak.

e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan başvuru ile sicildeki kaydın geçerlilik süresinin uzatılması talebinin karara bağlanmasını Bakanlığın onayına sunmak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak.

f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara bağlamak, 21 inci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak.

g) Arabulucular tarafından arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanakların kayıtlarını tutmak ve birer örneklerini saklamak.

ğ) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel Müdürlüğe öneride bulunmak.

h) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak.

ı) Yıllık Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesini hazırlamak"

Aynı Kanunun "Kurulun Görevleri" başlıklı 32. maddesinde;

"(1) Kurulun görevleri şunlardır:

a) **Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.**

b) Arabuluculuk eğitimine ve bu eğitimin sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit etmek.

c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.

ç) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetmelik taslaklarına, gerekirse değişiklik yaparak son şeklini vermek.

- d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.
- e) 21 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında arbulucunun sicilden silinmesine karar vermek.
- f) Arbulucuların ödeyecekleri sicile kayıt aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.
- g) Arbuluculuk Asgari Ücret Tarifesi gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.
- ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.
- h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve plânı hakkında görüş bildirmek.
- ı) Daire Başkanlığının faaliyet planında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanun hükümlerinde arbuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arbuluculuk meslek kurallarını belirlemenin Arbuluculuk Kurulunun görevleri arasında yer aldığı görüldüğünden, Kurulca belirlenerek hazırlanan düzenlemede **yetki yönünden** hukuka aykırılık bulunmadığından davacının Etik Kurallarının bütününe yönelik yürütmenin durdurulması istemi yerinde görülmemiştir

Davacının Etik Kurallarının belirli maddelerine yönelik yürütmenin durdurulması istemine gelince;

İptali istenen hükümlere ilişkin değerlendirme, her bir kısım ayrı ayrı incelenmek suretiyle yapılacaktır. **Buna göre;**

İptali istenen düzenleme :

"Arbuluculuk Kurulu, Etik Kurallarının ihlali ve bu durumun öğrenilmesi halinde Kanunun 21'inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında ilgili arbulucunun sicilden silinmesi de dahil olmak üzere arbuluculuk mevzuatında öngörülen diğer yaptırımları uygulayabilir."

Dava dilekçesinde özetle;

Düzenlemenin suç ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

Dava idare savunmasında özetle;

Düzenlemenin hukuka uygun olduğu ifade edilerek davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Değerlendirme;

İptali istenen düzenlemede arbulucuya, arbuluculuk görevinin ifası sırasında mevzuata uygun olarak hareket etmesinin gerektiği hatırlatılarak aksi durumda bunun kanunca yaptırıma tabi tutulacağı hususu ihtar edilmiş olup, yeni bir suç veya cezanın ihdası söz konusu olmadığından düzenlemede yürütmenin durdurulmasını gerektirecek bir durumun bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

İptali istenen düzenleme (4. maddenin 6. fıkrası) :

Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlık ile ilgili olarak açılan davada, daha sonra, avukat olarak görev üstlenemez. Ancak, taraflar açık ve yazılı onayları ile birlikte talep ederlerse, açılan tahkim yargılamasında hakemlik yapabilir.

Dava dilekçesinde özetle;

Düzenlemenin tarafsızlık ilkesini ihlal ettiği ileri sürülmektedir.

Davalı idare savunmasında özetle;

Düzenlemenin Kanun'un 9. maddesinin ikinci fıkrasının kapsamında belirlenen düzenleme ile aynı olduğu, arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığı hâlinde dahi tarafların iradesiyle arabulucu olarak görev üstlenebileceği hüküm altına alındığına göre, daha sonra, açılan tahkim yargılamasında tarafların açık ve yazılı onayları ile birlikte aynı kişiyi hakem yapabilmelerinin evveliyetle mümkün olduğu savunulmuştur.

Değerlendirme;

Arabuluculuk Kanununda arabuluculuk faaliyetinde görev alan arabulucunun daha sonra ilgili uyuşmazlığa ilişkin taraflardan birinin avukatı olamayacağı düzenlemesine yer verilmiş olup tahkim veya diğer başkaca çözüm yollarına ilişkin bir sınırlamaya gidilmemiştir. Tarafların muvafakati ve istemi doğrultusunda arabulucunun tahkim yargılamasında hakem olarak görev yapmasında arabulucunun tarafsızlığına veya taraflardan birisinin menfaatine aykırı bir durumun varlığından bahsedilemez. Bu nedenle anılan düzenlemede yürütmenin durdurulmasını gerektirecek bir hususun bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

İptali istenen düzenleme (8. maddenin 3. 4. ve 5. fıkraları) :

"(3) Arabulucu, reklam ve tanıtım yaparken dürüstlük kuralına uygun bir tutum ve davranış sergilemelidir. Arabulucunun, kendi nitelikleri, tecrübesi, hizmetleri ve ücreti konusunda vereceği bilgiler doğru olmalıdır.

(4) Arabulucu, tabela ve basılı kâğıtlarında veya elektronik ortamdaki reklam ve tanıtıma yönelik iletişimlerinde, arabuluculuk sürecinin sonucu ve başarısı hakkında kısmen de olsa söz vermemelidir.

(5) Arabulucu, hiçbir şekilde etik kurallarla çelişecek nitelikte reklam yapamaz."

Dava dilekçesinde özetle;

Kanunda mutlak reklam yasağı olmasına rağmen getirilen düzenleme ile reklam imkanının getirildiği ileri sürülmektedir.

Davalı idare savunmasında özetle;

Düzenlemenin 6325 sayılı Kanun ve Yönetmeliğe atıfta bulunularak, Kanunun 10. maddesinin Yönetmeliğin 13. maddesinin ilk fıkrasına da aynen alındığı ve devamında diğer 6. fıkroda bu genel hükmün nasıl uygulanacağına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verildiği,

sonraki üç, dört ve beşinci fıkralarda reklam ve tanıtıma ilişkin olarak anılan genel hükmün kapsamına girmeyen konularda detaylı düzenlemelere yer verildiği, düzenlemenin hukuka uygun olduğu ifade edilerek davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Değerlendirme ve Sonuç;

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 10. maddesinde arabulucuların iş elde etmek için reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında arabulucu, avukat ve akademik unvanlarından başka sıfat kullanmalarının yasak olduğu, yine bu Kanuna dayanılarak hazırlanan 02/06/2018 tarih ve 30439 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliğinin 12. maddesinde aynı düzenlemenin korunduğu, bu yönetmelikle yürürlükten kaldırılan 26/01/2013 tarihli 28540 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliğinin 13. maddesinde de benzer bir düzenlemenin yer aldığı görülmektedir.

Yukarıda anılan kanun ve yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan Türkiye Arabulucular Etik Kurallarının 8. maddesinin 3. 4. ve 5. fıkralarında ise: " arabulucu, reklam ve tanıtım yaparken" ibaleri kullanılmak suretiyle bazı ilkelere göre hareket edilmesi gerektiği kuralına yer verilmiştir.

Arabuluculuk mevzuatının reklama ilişkin düzenlemelerinde; arabulucuların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında arabulucu, avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmalarının yasak olduğu yolunda, emredici ve kapsamı geniş bir hükme yer verilmiş, mesleğin düzen ve geleneklerini korumak, kanunların arabuluculara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevleri tam ve şerefli bir şekilde yerine getirmek amacıyla oluşturulan Etik Kurallarının 8. maddesinin 1. fıkrasında arabulucunun tabela ve basılı kâğıtlarının kullanımında arabuluculuk mevzuatına uygun hareket etmesi gerektiği ifade edildikten sonra 3. 4 ve 5. fıkralarında ise arabulucunun yapacağı reklam ve tanıtımın dürüstlük kurallarına aykırı olamayacağı yönünde kurallar getirilmiştir.

İptali istenen düzenlemenin reklam ve tanıtıma ilişkin kısımları incelendiğinde; sanki bir reklam izni varmışçasına buna ilişkin sınırlamalar ve düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Düzenlemede reklam ve tanıtıma ilişkin sınırlamalar getirilmiş olmasının mefhumu muhalifinden hareketle reklam serbestisinin var olduğu sınırlamaların ise istisnai olarak düzenlendiği izlenimi verilmektedir. Oysa kanun ve yönetmelikte reklam yasağına yer verilmek suretiyle arabulucuların kendilerini tanıtmaya yönelik basılı evrak, levha ve internet siteleri belirli bir disiplin altına alınmaya çalışılarak, kamu hizmeti niteliği taşıyan arabuluculuk mesleğine mensup olanlar arasında ne suretle olursa olsun, medya veya diğer mecralarda reklam sayılabilecek her türlü girişim ve eylemde bulunmalarının önlenmesinin amaçlandığı

görüldüğünden, kanun ve yönetmelikte yer alan mutlak reklam yasağı düzenlemeleri karşısında meslek kurallarının reklama ilişkin 8. maddesinin 3. 4 ve 5. fıkraları mevzuata uygun bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu edilen Türkiye Arabulucular Etik Kurallarının 8. maddesinin 3. 4. ve 5. fıkralarına yönelik olarak **yürütmenin durdurulması isteminin kabulü ile bu fıkraların YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA**, dava konusu edilen diğer maddeler ve kurallar yönünden ise davanın durumu ve uyumsuzluğun hukuki niteliğine göre, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların bu aşamada gerçekleşmediği anlaşıldığından **YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE**, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi (7) gün içinde İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz edilebileceğinin taraflara duyurulmasına, 16/07/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili

Üye

Üye

Üye

Üye